

Spletna slovenščina pri Slovencih v Nemčiji: jezikovne značilnosti objav na Facebooku

SAŠKA ŠTUMBERGER

*Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2,
SI – 1000 Ljubljana, saska.stumberger@ff.uni-lj.si*

1.04 Strokovni članek – 1.04 Professional Article

V prispevku je na gradivu objav skupine Slovenci v Nemčiji na Facebooku analizirana spletna slovenščina Slovencev v Nemčiji. Člani skupine so pripadniki mlajše generacije, ki so se v Nemčijo preselili pred kratkim in pogosto izmenjujejo informacije o upravnih postopkih. Zaradi okoliščin sporočanja je v besedilih kot prevladujoča jezikovna zvrst predvidena raba knjižnega in pogovornega jezika ter z višjim deležem strokovne leksike s področja uprave.

The article presents the internet Slovenian used by Slovenians living in Germany by means of analysis of Facebook posts in the group Slovenci v Nemčiji. The group members belong to the young generation and have recently moved to Germany. They often exchange information on administrative procedures. Due to these circumstances of their communication, the prevailing language variety expected is standard and colloquial language and a high share of technical terms from the field of administration.

Gljučne besede: Slovenci v Nemčiji, izseljevanje, družbena omrežja, strokovna leksika, knjižni jezik

Key words: Slovenians in Germany, emigration, social networks, language varieties, technical terms, standard language

1 Uvod

Izseljevanje Slovencev v Nemčijo ima dolgo zgodovino. V 16. stoletju je »kot tujec in priseljenc v osrčju tedanje Evrope uveljavil svojo genialno ustvarjalnost in samobitnost« Primož Trubar (Štrubelj 2008: 70). Njegovo delo kaže, da izseljenci v tujini niso nujno »rakrana na telesu našega naroda, ki ga razjeda v versko-nravnem, gospodarskem in političnem smislu« (Slovensko-hrvatski katoliški shod v Ljubljani 1913, nav. po Drnovšek 2003: 8, op. 4), kot pogosto beremo, ampak lahko s svojimi izkušnjami iz tujine pripomorejo tudi k razvoju Slovenije.

2 Zgodovina izseljevanj v Nemčijo

Preseljevanja iz Slovenije v Nemčijo so del evropskih selitvenih tokov, ki potekajo od juga proti severu in od vzhoda proti zahodu. Začetki množičnega izseljevanja

segajo v 80. leta 19. stoletja in čas pred drugo svetovno vojno, ko so v Porurje in Vestfalijo odhajali delavci rudarji. V času med obema vojnama je priseljevanje v Nemčijo povezano z omejitvami priseljevanja v Združene države Amerike, saj je kvotni sistem predvideval priselitev do 1000 ljudi, to pa je pomenilo, da se jih bo več izselilo v evropske države, predvsem v Nemčijo.

Po drugi svetovni vojni so jugoslovanske oblasti zaradi spremembe družbene ureditve pričakovale vrnitev izseljencev iz tujine. Iz Avstrije in Nemčije tako poročajo o 260 povratnikih (Emeršič 2008: 16), veliko večje pa je bilo po letu 1945 izseljevanje iz Slovenije. Od leta 1945 do 1955 so namreč državo zapuščali begunci, po letu 1955 pa so se političnim izseljencem pridružili še ekonomski. Obe skupini sta državo do leta 1963 zapuščali nelegalno, po letu 1963, ko je Jugoslavija odprla meje, pa se je začelo obdobje najbolj množičnih preseljevanj t. i. zdomcev, ki so najprej odhajali za določen čas.

Z gospodarsko krizo leta 1973 se je v Nemčiji začasno preseljevanje začelo spreminjati v stalno, kajti kljub prepovedi zaposlovanja tujih delavcev se je število priseljencev zaradi prihoda družin še povečalo. Tudi v 80. letih 20. stoletja se gospodarski položaj v Jugoslaviji ni izboljšal; leta 1982 je bila v Jugoslaviji celo najvišja brezposelnost v Evropi – 14 odstotkov (Pirjevec 1995: 367), zato množičnega vračanja ni bilo.

Leta 1991 se je Slovenija osamosvojila in vsaj na deklarativni ravni je vračanje izseljencev ponovno postalo pomembna tema. Podobno je bilo ob priključitvi k Evropski uniji leta 2004 in po podatkih iz diplomskega dela *Slovensko izseljenstvo in zdomstvo v Nemčiji* (Steklačič 2009: 13) naj bi bilo 43 odstotkov Slovencev že odločenih, da se vrnejo, 40 odstotkov pa jih je o tem še premišljevalo.

Med Slovenci v Nemčiji slovenski raziskovalci ves čas poročajo o želji po vrnitvi, vendar pa se te vrnitve le izjemoma realizirajo. Tako je bilo tudi po osamosvojitvi in priključitvi k Evropski uniji, kajti ob gospodarski krizi se je izselitveni val ponovno okrepil. Po podatkih Veleposlaništva Republike Slovenije v Berlinu naj bi tako v Nemčiji živelo 40–50.000 Slovencev, pri čemer ta številka zajema osebe s slovenskim poreklom, ki pa nimajo vse tudi slovenskega državljanstva.

3 Izselitveni val po gospodarski krizi 2009

Leta 2008 v času gospodarske rasti je bila v Sloveniji 6,7-odstotna brezposelnost, ta pa je do januarja 2014 narasla na 14,2 odstotka (*Dnevnik*, 18. 3. 2014). Tej gospodarski krizi je sledil najnovejši izselitveni val v Nemčijo, ki še vedno traja in se po letu 2010 kaže v povečanem številu slovenskih državljanov v Nemčiji. Število slovenskih državljanov v Nemčiji je namreč v letih od 2005 do 2010 upadalo, od leta 2011 pa narašča. Iz podatkov na spletni strani Veleposlaništva RS izhaja, da je bilo konec leta 2015 v Nemčiji prijavljenih 27.222 slovenskih državljanov. Njihovo število se je v primerjavi z letom 2014 povečalo za 6,3 %, v primerjavi z letom 2010 pa za več kot 35 %.

Na povečano izseljevanje iz Slovenije kažejo tudi podatki o odjavljenih prebivalcih iz Slovenije. Leta 1995 je bilo odjavljenih 776 oseb, 2000 1.559, 2005 2.077, 2010 3.905, 2011 4.679 in 2012 8.191 (Cerar 2013).

Če zadnji izselitveni val primerjamo s preteklimi obdobji, ugotovimo, da je danes Slovincem v tujini in tistim, ki bi tja želeli oditi, v veliko pomoč splet. V Sloveniji obstajajo spletni forumi, ki obravnavajo življenje v tujini, npr. *Slovinci po svetu* ali *Delo v tujini*. Zelo aktivne so skupine na družbenem omrežju Facebook, poleg skupine *Slovinci v Nemčiji*, ki jo ureja *Koordinacijski odbor za južno Nemčijo*, še skupine *Slovinci v Berlinu*, *Slovinci v Münihu*,¹ *Slovinci v Münchenu in okolici*, *Slovinci v Stuttgartu* in *Slovinci v Tübingenu*.

Število članov družbenih omrežij narašča, pogovori potekajo v slovenščini, teme so povezane z življenjem v Nemčiji – iskanje prevoza, službe, stanovanja, otroški dodatek, finančna uprava, srečanja s Slovenci ... Izbor tem kaže, da so člani skupin v Nemčijo prišli pred kratkim in iščejo družbo ali informacije o življenju v Nemčiji in možnosti za srečanja s Slovenci. V preteklosti so to nalogo imela slovenska društva, cerkev in šola, danes pa jo je v veliki meri prevzel splet.

4 Facebookova skupina Slovinci v Nemčiji

Facebookova skupina *Slovinci v Nemčiji* je največja in je 8. septembra 2017 štela 6816 članov. Da gre za živo in hitro rastočo skupino, kaže primerjava s številom članov izpred treh let. 15. maja 2014 je namreč skupina štela 1769 članov (Štumberger 2015: 342), kar 5047 članov je torej novih. Skupina je zelo aktivna, saj so vsak dan odprte približno tri nove teme, ki jim sledi različno število odzivov. V članku je zajeto obdobje od aprila do septembra 2017.

4.1 Avtorji

Avtorji objav so mlajši pripadniki prve generacije, ki so se v Nemčijo preselili pred kratkim ali to šele nameravajo. Med njimi so delavci v gostinstvu, študenti na izmenjavi v tujini, iskalci dela v proizvodnji ter ponudniki ali posredniki dela v Nemčiji. Pogoste so objave članov, ki so v Nemčijo prišli s slovenskim podjetjem, nato pa iščejo delo pri nemškem podjetju. Zanima jih, kako najti delo in katere dokumente morajo urediti.

4.2 Teme

V skupini najdemo ponudbe za delo in ponujanje dela, iskanje in ponudbe prevozov v Slovenijo, informacije o prireditvah slovenskih umetnikov ali društev. Veliko tem v skupini je povezanih z upravnimi postopki – zamenjava potnih listov, plačevanje davkov, pridobitev otroškega dodatka, urejanje zdravstvenega zavarovanja in prevajanje dokumentov.

¹ Imena skupin so navedena po zapisu na Facebooku.

4.3 Jezik

Večina objav je bila v slovenščini, od aprila do septembra 2017 sta bili izjemi le vabilo na večer narodnozabavne glasbe in oglas za delo. Pregled objav maja 2017 kaže, da pri vprašanih avtorji največkrat izhajajo iz knjižne zvrsti, medtem ko je pri odgovorih oziroma komentarjih več elementov pogovornega jezika.

4.4 Raznovrstnost spletnih besedil

Besedila v Facebookovi skupini sodijo med elektronsko posredovano komunikacijo, ki se je začela s pojavom elektronske pošte leta 1971, nadaljevala s forumi leta 1980, klepetalnicami 1988, sms-i 1992, blogi 1997, Wikipedijo 2001 in leta 2003 zaključila z družbenimi omrežji, med katere sodi tudi Facebook (Michelizza 2015: 88). Dosedanje analize spletnih besedil kažejo, »da je pojmovanje spletnih besedil kot enovite skupine besedil nesmiselno« (Michelizza 2015: 107). Raznovrstnost besedil opazimo tudi pri analizi objav skupine *Slovenci v Nemčiji*, kar bo pokazala besedilna analiza vprašanja o zdravstvenem zavarovanju in odgovorih nanj ter analiza pogovora dveh Slovencev iz Fulde.

4.4.1 Vprašanje o urejanju zdravstvenega zavarovanja in odgovori nanj

Vprašanje je bilo objavljeno 8. maja 2017:²

Kje je bolj smiselno skleniti dopolnilno (komercialno) zdravstveno zavarovanje? V SLO ali v Nemčiji? Konkreten primer: študentka s stalnim bivališčem v SLO in začasnim v Nemčiji je po končanem študiju ostala v Nemčiji, kjer zdaj išče delo. Obvezno zdravstveno zavarovanje na ZZS si plačuje doma v SLO (za nujno pomoč), ni pa dopolnilno zavarovana. Kaj pravite?

Avtorica je vprašanje natančno formulirala, tudi raba ločil ustreza knjižnemu jeziku, posebnost je raba kratice SLO namesto Slovenija. Rabo knjižnega jezika v tem primeru pojasnujem z namenom sporočila. Avtorica želi odgovor na svoje vprašanje in vpletanje neknjižnih in stilno zaznamovanih elementov bi v tem primeru delovalo moteče. Temo začne z vprašalno povedjo, ki ji sledi poved z eliptično strukturo. Sledi opis primera študentke in poziv bralcem, da napišejo odgovore.

Ta zapis in druga besedila, v katerih avtorji iščejo pomoč ali informacije, potrjujejo tezo M. Michelizza (2015: 79), da »na spletu prevladujejo besedila, pisana v knjižnem jeziku«. Slovenski knjižni jezik, »ki ga v slovenskem jezikovnem okolju govornici slovenščine nezaznamovano rabijo zlasti v javnih in formalnih govornih položajih« (Gliha Komac idr. 2015: 1), se torej v tej funkciji uporablja tudi v javnih govornih položajih v spletnem jezikovnem okolju.

Avtorica vprašanja je dobila 11 odgovorov, 9-krat se je oglasila sama in še dodatno pojasnila vprašanje ali se zahvalila za odgovor. Dodatni vprašnji komentatorjev sta bili: »Kaj pa če si kaj zgodi v Nemčiji? Kakšni so pa postopki če sklene zavarovanje v sloveniji?«

² Imen avtorjev v analizah ne navajam.

V primerjavi s prvim vprašanjem je pri dodatnih več odklonov od knjižnojezikovne norme, saj pri zgornjem primeru opazimo, da sta se pomešali strukturi *Kaj pa, če si kaj naredi v Nemčiji?* in *Kaj pa, če se ji kaj zgodi v Nemčiji?* Napako pripisujem hitremu pisanju in spreminjaju napisanega na računalnika. V drugi povedi manjka vejica pri odvisniku, Slovenija pa je napisana z malo začetnico, oboje pa je ravno tako povezano s hitrim odzivom.

Podobno opazimo tudi pri drugih odgovorih, ki kažejo določeno »/n/eobremenjenost s pravo pisom« (Michelizza 2015: 104). To se kaže v zatipkanih besedah (*zaposltev, odjaviti*), zapisi kot *emaila, 3 mesečni* in manjkajočem končnem ločilu, kljub temu pa besedila ohranjajo značilnosti knjižnega jezika, npr.:

Izbereš paket, ki ti ustreza, ga skleneš in plačaš. Konkretno: 184 evrov za 365 dni pri Vzajemni za paket Tujina S (v tem paketu je najnižja zavarovalna premija in tudi najnižja zavarovalna vsota: 25.000 evrov). Pogledati je treba, kaj za neko premijo nekje dobiš... zato sprašujem po izkušnjah.

Sicer tole ne spada direktno pod tvoje vprašanje, ampak ji bo informacija verjetno prišla prav v prihodnosti (pa mogoče še komu drugemu). Ko bo dobila zaposltev v tujini, se bo morala odjaviti od slovenskega zavarovanja. Od tuje zavarovalnice naj zaprosi za obrazec E 104 in na spletni strani ZZZS-ja poišče obrazec M2 in ga izpolni. Oba obrazca se pošlje na zavod, lahko preko emaila in zahteva potrdilo. Pri Vzajemni te odjavijo takoj, ko jim pokažeš potrdilo, drugače pa imajo 3 mesečni odpovedni rok.

Če ostaja v Nemčiji, je pametno skleniti zavarovanje v Nemčiji

Avtorji odgovorov se med seboj razlikujejo in najdemo tudi manj informativne odzive z večjimi odmiki od knjižnega jezika, npr.:

Mateja ,ce misliš ostati v deu prekini vse v slo in se tu zavaruje če že delas. Za dodatno za varovanje kontaktiraj !...!..... srečno lp

V tem odzivu je več normativnih odmikov od knjižnojezikovne norme, npr. neenoten zapis šumnikov, raba krajšav *slo* in *lp*, manjkajoča ločila, redukcija končnega nenaglašena samoglasnika in prehod končnega -l v izglasju v -u (*v deu*).

4.4.2 Zapis pogovora dveh članov iz Fulde

Poleg iskanja informacij najdemo v Facebookovi skupini *Slovenci v Nemčiji* tudi primere zapisov klepetov. Kot primer navajam del pogovora, ki je 28. aprila 2017 sledil vprašanju: »Pozdravljeni. Je kdo mogoče v bližini Fulde?«

B. Š.: Mi smo; T. K.: Kje točno?; B. Š.: Fulda; T. K.: Prav v fuldi? ♣; B. Š.: CCA 2 km stran; T. K.: Super...me veseli da nismo sami tu; B. Š.: Enako; B. Š.: Kako pa to da ta konec?; T. K.: Moja ideja ker ma zena famijilo tu; B. Š.: To pa je ljubezen; T. K.: Aha.....sam moja zena ni nemka....je iz hrvaske in ma Tete in strice tu....; B. Š.: Vseeno je malo lazje, stanovanje in služba; T. K.: To definitivno; Je hudic ce nikogar ne poznas; B. Š.: Mi smo pri tem; B. Š.: Imata kaj otrok; T. K.: Aha.....; T. K.: Hodi v 2razred; B. Š.: Moja pa v prvi; T. K.: Ce bos kej potreboval lahko brez problema vprasas; B. Š.: Sluzbo edino; T. K.: Lahka se najdemo kje na kavi; T. K.: A mas sluzbo?; B. Š.: Ne, rabim pa nujno; T. K.: Lahko drug teden pr meni vprasam; T. K.: A mas izpit za vilicarja?; B. Š.: Ne; T. K.: Skoda.....; B. Š.: Ja; T. K.: Mas kej cajta zdej?; B. Š.: Po malo grem v solo; T. K.: Ka pa popovdan?; Se lahka dobimo pr men u gartlu; B. Š.: Ce bo čas; B. Š.: Gostilna; T. K.: Sam ti javi; Ce morem bom probu

pomagat; T. K.: Ne gostilna.....; Js mam klein Garten v blizini jezera; B. Š.: Vprašaj, pa se slišimo. Hvala; T. K.: Ok

Pogovor je bil zapisan od 11.19 do 11.43, torej sta avtorja pisala hitro, njune povedi pa so večinoma enostavčne, z izjemo šestih vprašajev so končna ločila izpuščena. Šumniki niso zapisani, npr. *vprasas, solo, mas, točno, zena, vilicarja, mogoce, blizini*. Veliko je zapisanih krnitev, ki kažejo značilnosti pogovornega jezika na glasoslovni ravni (Michelizza 2015: 106), npr. *probu pomagat, js mam, mas, pr men, mas*. Na leksikalni ravni se pogovornost kaže v izbiri leksike, npr. *cajt* in *familija*, ki ju najdemo v analizi govorjenega jezika (Štumberger 2007: 95, 165).

V besedilu je prišlo do kodnega preklapljanja oziroma, če upoštevamo pragmatični vidik, do mešanja kodov, ki pomeni »menjajočo se rabo dveh jezikov znotraj istega govornega dejanja« (Bernjak 1998: 34). To se zgodi ob omembi majhnega vrta (*klein Garten*) v bližini jezera. Ta jezikovni preklap lahko razumemo kot znak, da se družinsko življenje zunaj Facebookove skupine odvija v nemščini.

4.5 Terminologija z upravnega področja

Besedilna analiza kaže, da so lastnosti spletnih besedil in odkloni od knjižnojezikovne norme povezani z namenom sporočanja. Ker je veliko objav v skupini povezanih z upravnimi postopki, je tovrstne leksike zelo veliko, nabor in analiza terminov, s katerimi se Slovenci srečujejo pri preseljevanju, pa je lahko v pomoč pri pripravi jezikovnih tečajev za pri- ali izseljence.

Na upravnem področju opazimo rabo terminov v obeh jezikih – v slovenščini in nemščini –, kajti ob preselitvi v Nemčijo morajo izseljenci urediti upravne postopke v obeh državah. Terminološki izrazi s slovenskega upravnega področja so npr.: *vozniško dovoljenje, nedoločen čas, otroški dodatek, davčni zavezanec, agencija za delo, prijava bivališča, potni list, vloga za dohodnino, davčna olajšava, davčna številka, davek na dobiček, zdravniški izvid, dopolnilno zdravstveno zavarovanje, delodajalec, brezposelna oseba, evropska kartica zdravstvenega zavarovanja, potrdilo o odjavi, davčni nerezident, pogodba o zaposlitvi, digitalni podpis, kratice FURS (Finančna uprava Republike Slovenije), ZZS (Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije) in UE (upravna enota).*

Z urejanjem življenja v Nemčiji so povezani izrazi kot *EVN Nummer* (elektronsko potrdilo o zavarovanju), *Wohngeld* (pomoč pri plačilo najemnine ali stroškov za stanovanje), *Sozialkaufhaus* (trgovina z rabljenimi ali podarjenimi stvarmi), *Weihnachtsgeld* (božičnica), *Kindergeld* (otroški dodatek), *Zulassungsstelle* (registracijski urad za vozila), *Rathaus* (mestna hiša), *Stadtamt* (mestni urad), *Straßenverkehrsamt* (prometni urad), *Familienkasse* (institucija, ki ji sprejema vloge za otroški dodatek), *Kleinanzeigen* (mali oglasi), *Bürgeramt* (upravna enota), *Steuerklasse* (dohodninski razred), *Steuerberater* (davčni svetovalec), *Antrag* (vloga), *Rundfunkbeitrag* (prispevek za RTV), *Finanzamt* (finančna uprava), *Anmeldung* (prijava), *Arbeitsvertrag* (pogodba o zaposlitvi), *Arbeitsvermittlung* (posredovalnica dela) in *Arbeitsamt* (zavod za zaposlovanje).

5 Uporabnost spoznanj za načrtovanje jezikovne politike

Objave v spletni skupini *Slovenci v Nemčiji* so namenjene iskanju družbe, službe in prevozov, veliko članov pa v skupini išče informacije o urejanju postopkov v Sloveniji in Nemčiji. Vprašanj o jezikovnih tečajih, ki bi odraslim ali otrokom omogočali učenje ali ohranjanje slovenskega jezika, v analiziranem obdobju ni bilo. To potrjuje ugotovitve M. A. Vižintin (2016: 161), da »večinoma priseljenci v Nemčiji potrebujejo najprej nekaj let zase, da si uredijo življenje (zaposlitev, bivališče, učenje jezika)«, skrb za ohranjanje slovenskega jezika pa preložijo na kasnejše obdobje.

Verjetno je bilo tako tudi v preteklosti, posledica tega pa je bila, da so se Slovenci v Nemčiji zelo hitro asimilirali. V 80. letih 20. stoletja so se pripadniki druge generacije slovenskega jezika učili za nemškimi, starši pa so svojo odločitev utemeljevali z nujnostjo znanja jezika okolja in s strahom, da bodo otroci sicer imeli težave v šoli (prim. Slavec 1982: 89). Osamosvojitve Slovenije leta 1991 pomeni za Slovence po svetu »bolj organizirano skrb države in možnost za rabo slovenščine tudi na veleposlaništvih in konzulatih« (Štumberger 2016: 128), z razvojem in dostopnostjo spleta pa so se te možnosti razširile na splet.

Po letu 2009, ko se srečujemo z najnovejšim izselitvenim valom, življenje v Evropski uniji in splet omogočata ohranjanje stikov s Slovenijo in slovenskimi govorci, zato bi bilo jezikovno politiko smiselno oblikovati tako, da bi zajela tudi pomoč pri urejanju življenja v tujini. Analiza besedil na Facebooku kaže, da bi bil koristen (spletni) tečaj z informacijami o upravnih postopkih v Nemčiji in Sloveniji, poleg teh informacij pa bi na spletu ponujali tudi tečaje slovenskega jezika za otroke in odrasle.

Skupine na Facebooku, ki skrbijo za stike in informacije o izselitvi, bi tako ohranile privlačnost in informativnost tudi po tem, ko si bo nova generacije uredila življenje v tujini. V spletnem okolju pa lahko v času večje mobilnosti te skupine omogočajo pomoč pri vračanju tistim, ki se bodo želeli vrniti v Slovenijo.

6 Sklep

Od gospodarske krize leta 2009 beležimo večji izselitveni val iz Slovenije v Nemčijo, ki se od starejših razlikuje po boljših prometnih in komunikacijskih povezavah po Nemčiji in tudi s Slovenijo. Pomembno komunikacijsko sredstvo je postal splet s forumi in informativnimi spletnimi stranmi, posebno vrednost pa imajo družbena omrežja, kot je Facebook, ki uporabnikom omogočajo neposredno komunikacijo.

Slovenci v Nemčiji se povezujejo v različnih skupinah; največja je *Slovenci v Nemčiji*, ki jo ureja *Koordinacijski odbor za južno Nemčijo* in je 8. septembra 2017 imela 6816 članov. V članku so analizirana besedila z naslednjimi temami: ponudbe za delo in iskanje dela, tečaji nemščine, iskanje družbe in pomoč pri selitvi. Veliko tem je bilo povezanih z upravnimi postopki, kot so zamenjava potnega lista, plačevanje davkov, pridobitev otroškega dodatka, urejanje zdravstvenega zavarovanja ipd.

Pisci objav so pripadniki prve generacije, ki so se preselili v Nemčijo ali to v kratkem nameravajo. Jezik uporabnikov je knjižni ali pogovorni brez opaznih

pokrajinskih ali narečnih posebnosti. S stališča knjižnega jezika opazimo značilnosti spletnih besedil, kot so manjkajoča končna in nekončna ločila, zapise samo z malimi črkami in brez šumnikov, npr. *vprasas, mogoce, zena; nemka, iz hrvaske*, izpuste nenaglašanih samoglasnikov, npr. *probu pomagat, pr men*; kratice, npr. *ZZZS, FURS*, in tujezične termine, npr. *Sozialkaufhaus, Weihnachtsgeld, Kindergeld*.

Skupina *Slovenci v Nemčiji* tako članom v slovenščini ponuja hitre in kakovostne informacije o upravnih postopkih, povezanih z življenjem v Nemčiji, s tem pa opravlja naloge, ki so jih v preteklosti imela slovenska društva in cerkev. Slovenska društva se danes srečujejo s pomanjkanjem članov, družbena omrežja pa bi članstvo lahko ohranjala tudi s tem, da bi za Slovence, ki so več časa v tujini, ponujala jezikovne tečaje slovenščine in informacije o dogajanju v domovini ter tako članom omogočala dvojezično življenje v Nemčiji ali jim olajšala vračanje v Slovenijo.

LITERATURA

Elizabeta BERNJAK, 1998: *Jezikovnosistemski razlogi primanjkljaja v slovensko-madžarskem jezikovnem stiku*. Doktorska disertacija. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Gregor CERAR, 2013: *Eksodus Slovencev v države EU-ja, zlasti v Nemčijo*. RTV SLO z dne 30. 7. 2013. Dostopno 8. 9. 2017 na <http://www.rtv slo.si/slovenija/eksodus-slovencev-v-drzave-eu-ja-zlasti-v-nemcijo/314243>.

Marjan DRNOVŠEK, 2003: Izseljevanje je rakrana na telesu našega naroda. *Historični seminar 4: zbornik predavanj 2001–2003*. 7–33.

Jurij Pavel EMERŠIČ, 2008: *Slovenski izseljenski duhovniki v primežu represivnih posegov »ljudske oblasti« s poudarkom na ozemlju Zvezne republike Nemčije*. Magistrska naloga. Ljubljana: Teološka fakulteta. Dostopno 8. 9. 2017 na <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-9SDWVCW2>.

Nataša GLIHA KOMAC idr., 2015: *Koncept novega razlagalnega slovarja slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: Založba ZRC, Znanstvenoraziskovalni center SAZU. Dostopno 8. 9. 2017 na http://fran.si/179/novi-slovar-slovenskega-knjiznegajezika/datoteke/Potrjeni_koncept_NoviSSKJ.pdf.

Mija MICHELIZZA, 2015: *Spletna besedila in jezik na spletu*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Jože PIRJEVEC, 1995: *Jugoslavija. Nastanek, razvoj ter razpad Karadjordjevičeve in Titove Jugoslavije*. Koper: Lipa.

Ingrid SLAVEC, 1982: *Slovenci v Mannheimu*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Gregor STEKLAČIČ, 2009: *Slovensko izseljenstvo in zdomstvo v Nemčiji*. Diplomsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Saška ŠTUMBERGER, 2007: *Slovenščina pri Slovencih v Nemčiji*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete.

—, 2015: Slowenen in Deutschland früher und heute: Geschichte der Migrationen und Leben in neuen Land. *Südslawen und die deutschsprachige Kultur*. Ur. Anetta Buras-Marciniak, Marcin Gołaszewski. Frankfurt am Main: P. Lang. 335–343.

—, 2016: In tudi z mojim staršam se pogovarjam nemško, oni pa slovensko nazaj – da se najboljše zastopimo: izginjanje slovenščine v Nemčiji po osamosvojitvi leta 1991. *Slovenščina danes*, posebna številka revije *Dialogi* 52/7–8, 127–134.

Zvone ŠTRUBELJ, 2008: *Pogum besede, Primož Trubar, 500 let: 1508–2008*. Celovec: Mohorjeva družba.

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Berlinu: *Število slovenskih državljanov v Nemčiji tudi v letu 2015 večje*, Dostopno 6. 9. 2017 na http://www.berlin.embassy.si/index.php?id=936&tx_ttnews%5Btt_news%5D=28036&cHash=2fe3ca6b758a6d19e71b6608505460d1.

Marijanca Ajša VIŽINTIN, 2016: Slovenski izseljenci in njihovi potomci v Nemčiji: dvajset let povezovanja slovenskih organizacij na posvetih. *Dve domovini/Two Homelands* 43. 157–170.

INTERNET SLOVENIAN USED BY SLOVENIANS LIVING IN GERMANY: LINGUISTIC FEATURES OF FACEBOOK POSTS

Since the economic crisis in 2009, emigration from Slovenia to Germany has increased. This emigration wave can be distinguished from the former ones by better traffic and communication connections across Germany and with Slovenia. The internet with its forums and informative web pages has become an important means of communication. However, social networks, like Facebook, have a special value, since they provide direct communication.

The Slovenians in Germany gather in different groups, the largest one being *Slovinci v Nemčiji* edited by *Koordinacijski odbor za južno Nemčijo*, which had 6,816 members on 8 September 2017. The article analyses texts on the following topics: work offers and search for work, German courses, search for company, and assistance with moving. Many topics were connected to administrative procedures, like passport replacement, paying taxes, obtaining the child-raising allowance, arranging the medical care insurance, etc.

The authors of the posts are members of the first generation who moved to Germany or intend to move there in a short time. They use standard or colloquial language without distinctive regional or dialectal characteristics. From the point of standard language, one can observe characteristics of internet texts, like the absence of final and non-final punctuation marks, the use of small letters only, the absence of caron letters, e. g. *vprasas, mogoce, zena; nemka, iz hrvaske*, omission of unstressed vowels, e. g. *probu pomagat, pr men*; the use of abbreviations, e. g. *ZZZZ, FURS*, and foreign technical terms, e. g. *Sozialkaufhaus, Weihnachtsgeld, Kindergeld*.

To its members, the *Slovinci v Nemčiji* group provides fast and quality information on administrative procedures connected to living in Germany, and thus carries out the tasks which were performed by Slovenian societies and the Church in the past.